digitale nieuwsbrief

cultuurhistorische vereniging
heemkundekring De Drijehornick
Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Website: **www.drijehornick.nl** E-mail: **info@drijehornick.nl**

---

nummer 36 **1 september**
2022

In deze nieuwsbrief: **pagina**:

- Van het bestuur 1
- Opening expositie ver-f-streken 3
- Website 5
- Oproepen 6
- Even voorstellen: deze maand Bart van Lieshout 6
- Ontvangen objecten en documenten 10
- Limerick 10
- NGN200 11
- Gezien in ons archief 13
- Stille kracht op de achtergrond 15
- Uit onze bibliotheek 16
- Gekiekt 17
- Wist u dat? 18
- Uit periodieken van andere organisaties 18
- Activiteiten van derden 20

VAN HET BESTUUR

Vakantie
Ook in de vakantieperiode ontvangt u onze nieuwsbrief. Gedurende de gehele vakantieperiode is het Heemhuis geopend op dinsdagmorgen van 9:30 uur tot 12 uur. Het bestuur wenst u een heel mooie vakantieperiode toe, elders dan wel thuis.

Overlijden
Op maandag 1 augustus is ons lid Ton Smeulders overleden. Ton was jarenlang lid van de werkgroep Paleografie. We wensen familie en vrienden veel sterkte en troost toe bij het verwerken van dit verlies.
Ton is ook herdacht tijdens de bijeenkomst van de werkgroep Paleografie op 30 augustus. Ton was jarenlang een fijne collega in de werkgroep Paleografie van onze vereniging. Hij was actief vanaf de tijd dat we alles nog op papier deden voor het RHCe tot het laatste transcriptieproject voor VOKE (Vereniging Omwonenden Kasteel Eckart), de verkoopacte van klooster Soeterbeek (jaar 1717).

Open Monumentendag (OMD) zaterdag 10 september (tussen 11.00 en 16.00 uur)
Onze eerste activiteit na de vakantie is de Open Monumentendag. Thema dit jaar is duurzame monumenten. Nu zijn beschermde monumenten alleen al door hun ouderdom duurzaam, maar die dag zullen we op diverse manieren aandacht besteden aan vooral de echte verduurzaming van monumenten. Maar u weet misschien "als je een beschermd monument kunt verduurzamen dan kan dat met ieder pand".

Het programma luidt als volgt: vanaf 11.00 tot 16.00 uur is het Heemhuis geopend. Daar is informatie over verduurzaming te verkrijgen. Verder is er een korte wandeling uitgezet waarin u langs de verduurzaamde monumenten loopt. De eigenaren kunnen u vertellen over hun uitdagingen en oplossingen die zij hebben gekozen. Vaak zijn die natuurlijk ook te gebruiken in (nog) niet-monumenten.

De avond voorafgaand aan OMD (vrijdagavond 9 september) nodigen we alle Nuenense Monumenteigenaren uit om hen bij te praten over het Nuenense Monumentenbeleid en de mogelijkheden die zij hebben om hun monument te verduurzamen.

Deze bijeenkomst zal plaatsvinden in de commissiekamer van het gemeentehuis en zal starten om 19.30 uur.
OMD wordt dit jaar samen georganiseerd met de duurzaamheidspromotor van de gemeente Nuenen: Jos Habraken. Vanuit het bestuur is Jan Vellekoop coördinator. Mocht u zich willen aanmelden als monumenteigenaar voor de bijeenkomst vrijdagavond of nog leuke ideeën of suggesties hebben of mee willen werken op de dag zelf, mail dan even met hem: janvelleko@gmail.com

Presentatie boek 't Weefhuis

Zoals we onze leden al per mail hebben laten weten wordt op 9 september a.s. 't Weefhuisboek, **Van linnenfabriek tot kunstgalerie, De periode Henk Smolders**, gepresenteerd.

Deze uitgave is op 10 en 11 september, tijdens de openingstijden van de tentoonstelling Ver-f-streken (12.00-17.00 uur), voor € 20 te koop in 't Weefhuis, Lucas van Hauthemlaan 1, Nuenen.
Daarna natuurlijk iedere dinsdag gedurende de inloopuren van 09:30-12:00 uur in ons Heemhuis.

Stille kracht op de achtergrond
In onze nieuwe rubriek willen we u ook kennis laten maken met leden die op de achtergrond heel nuttige taken verrichten die er toe bijdragen dat al de producten van onze heemkundekring u kunnen bereiken op welke wijze dan ook.

Bijeenkomst van werkgroepen op zaterdag 5 november
Het bestuur wil dit jaar de leden van de werkgroepen gezamenlijk uitnodigen om hen weer eens te zien en bij te praten, maar ook om elkaar kennis te laten maken met nieuwe werkgroepleden en meer te weten te komen van de werkzaamheden van andere werkgroepen. Zeker na enkele jaren van weinig onderlinge contacten, vanwege corona, zal zo'n bijeenkomst de onderlinge verhoudingen verstevigen. In het verleden hebben vaker dit soort bijeenkomsten plaatsgevonden. Soms zijn hier heel mooie initiatieven uit ontstaan zoals het oprichten van een nieuwe werkgroep. De werkgroepleden worden nog persoonlijk uitgenodigd voor deze bijeenkomst.

Ontwikkeling ledenbestand
Vanwege het overlijden van Ton Smeulders en een verhuizing van een lid is het aantal leden op 285 gekomen.

Helpers gezocht (herhaalde oproep)
Voor het **schoonhouden van ons Heemhuis** zoeken we helpende handen voor 2 uur per maand. Informatie of aanmelden via: secretaris@drijehornick.nl

Rabo Club support
Indien u onze vereniging een warm hart toedraagt, dan kunt u De Drijehornick een financieel steuntje in de rug geven door als lid van de Rabobank een stem op ons uit te brengen.
Als u een betaalrekening bij de Rabobank heeft, én ook lid bent van de Rabobank (indien u nog geen lid bent, kunt u dat gratis en vrijblijvend worden via de Rabo App).
In de periode van **5 t/m 27 september** kunt u een stem uitbrengen op 3 verschillende deelnemende verenigingen en stichtingen. Bezoek daartoe dan rabobank.nl/clubsupport of volg eenvoudig(er) het onderstaande stappenplan:

Log in op uw rekening bij de Rabobank op de site of in de app.
Ga via **Service** naar **Zelf regelen** en dan naar **Stem op uw club**.
U klikt in de lijst van **deelnemende clubs** op **Heemkundekring De Drijehornick** **(alleen aanvinken is niet genoeg)** en klikt op **Stemmen**.
U kunt nu uw Stem bevestigen of eerst nog 2 andere clubs selecteren en daarna uw 3 keuzes gezamenlijk bevestigen via **Stem bevestigen.**

ZEG HET VOORT AAN AL UW VRIENDEN EN BEKENDEN (om op ons te stemmen uiteraard)!

OPENING EXPOSITIE VER-F-STREKEN

Om 11 uur zaterdag 20 augustus vond de officiële opening plaats van de expositie ver-f-streken. Onder een stralende hemel gaf inleider en medeorganisator Hans Könemann het woord aan Peter van Overbruggen die na een toegepaste inleiding en met geheven glas de expositie opende.

V.l.n.r. Ben Rezelman, Peter van Overbruggen en rechts Hans Könemann

[foto: R.Bovens]

Het openingswoord door Peter van Overbruggen:

Welkom aan u allen,
Als je het idee krijgt om van 200 jaar schilder- en tekenkunst in Nuenen een tentoonstelling te maken, dan weet je niet precies waar je aan begint. Maar vandaag weten we wel hoe het eindigt: namelijk in een prachtige expositie!
Natuurlijk, iedereen weet dat er veel kunst gemaakt is in Nuenen, in ons Van Goghdorp, dat dan ook heel chique 'Van Gogh Village' genoemd op de toegangsborden van onze drie kerkdorpen Nuenen, Gerwen en Nederwetten. En daarmee is ook meteen de meest bekende Nuenense kunstenaar genoemd. Maar vandaag gaat het niet om hem. Want, met alle respect voor zijn grootheid, eigenlijk is hij een tijdelijke passant… in de periode van 200 jaar Nuenen, Gerwen en Nederwetten. En bovendien, toen hier afgelopen woensdag 90 werken werden binnengebracht, had niemand een Van Gogh bij zich.
Maar de vraag is dan ook meteen: krijgt u kunst uit de **hele** periode van 200 jaar te zien, vanaf 1821 tot nu? Nee, want we weten immers dat juist die 19e eeuw voor Noord-Brabant bepaald geen bloeiperiode was, maar een tijd van diepe armoede, grote kindersterfte, mislukte oogsten, slechte voorzieningen en beroerde sociale omstandigheden, ook en vooral in Nuenen. Geen Gouden Eeuw en Brabants Glorie van het oude hertogdom. Kunst maken, kunst verzamelen was een bezigheid voor een kleine groep van welgestelden, kunst was een luxeproduct. Schilderijen hingen er niet in de boeren- en weverswoningen van die tijd. Hoogstens een kruisbeeld of een vrome afbeelding van een heilige. In de openbare ruimte zagen we alleen kunstuitingen in de architectuur en de interieuraankleding van enkele gebouwen, bijvoorbeeld van de oude Clemenskerken van Nuenen en Gerwen en van de Lambertuskerk in Nederwetten, met hooguit een geschilderde kruisweg. Het protestantse kerkje uit 1826 daarentegen viel op door kale witte muren…
Inderdaad, de 19e eeuw kunnen we verder grotendeels vergeten van die 200 jaar Nuenen-Gerwen en Nederwetten. In het standaardwerk van Jean Coenen over de geschiedenis van Nuenen, Gerwen en Nederwetten 'Gegeven Sint Barbaradag ..' van 1300 tot 1960 komen pas in het allerlaatste hoofdstuk voor het eerst 5 namen voor van kunstenaars die in Nuenen werkzaam zijn. Ze komen, ik zou bijna zeggen vanzelfsprekend, alle vijf van buiten onze gemeente. De eerste en laatste uit de 19e eeuw is Van Gogh en de enige vier uit de vorige eeuw komen in zijn voetspoor naar Nuenen: Nico Eekman die in 1913 vanuit Brussel in Nuenen zijn schilderscarrière begint, in de pastorie van Van Gogh. Zijn vriend Alfons Blomme volgt hem een jaar later. In Nederwetten woont tussen 1906 en 1911 Johannes Troost en later komt in het Nuenens Broek Hugo Brouwer wonen, die hier vrijwel zijn hele actieve kunstenaarsleven doorbrengt. Hun werk hangt hier natuurlijk! Maar behalve van die vijf ook van de Nuenenaar Antoon van Bakel, van Louis Ector, Henri van der Waals en van dominee-kunstenaar Ruud Bartlema, en nog veel anderen.
Maar ik moet vooral de allerbelangrijkste categorie van deze expositie noemen: de 'verborgen kunst' van mensen die we met een eretitel 'amateurs' noemen, want dat zijn ze, ware 'liefhebbers' van kunst, mensen die met gedrevenheid penseel, kwast of potlood hanteren. Mensen die met hart en ziel op het doek of papier vastleggen, waar ze van houden: namelijk, dierbare plekken of personen uit onze dorpen die ze met respect portretteren. We zien vooral de gedrevenheid en sympathie waarmee het werk gemaakt is. Toen we op zoek gingen naar hun creaties, kregen we gevraagd en ongevraagd meer dan 150 werken van hoge kwaliteit aangeboden voor de expositie. Een moeilijke selectie werd het, want sommige uitleners moet je dan teleurstellen. Maar de positieve kant is dat er kennelijk heel veel moois achter de deuren van Nuenenaren aanwezig is. En hoeveel meer is er wat we nog niet weten! Wat zou het mooi zijn, als dat ook in de toekomst allemaal in Nuenen blijft, als het ooit die huizen zou verlaten. Het zou passen in een permanent museum, hier in het weefhuis misschien, met constant wisselende exposities? Mooie gedachte! Maar eerst gaan we van deze collectie genieten, want de meeste van de 90 schilderijen en tekeningen die u hier kunt zien zijn nog nooit in een expositie geweest.

Maar ze zijn de moeite van het bekijken meer dan waard, ze horen tot het Nuenense erfgoed. We zijn ook heel benieuwd naar uw reacties, de verhalen die u weet over de kunstenaars, hun werken, de herinneringen die ze oproepen. Schrijf het op in het gastenboek of laat het ons weten. Bij onze Vincent vond ik een prachtige zin, die hij 130 jaar geleden aan zijn moeder schreef, die ook nu en hier nog geldt:
"Ik weet bijna zeker dat die doeken jullie zullen vertellen wat ik niet in woorden kan uitdrukken…"

Voor de video van de LON zie pagina 11.

De tentoonstelling is nog te bezoeken in de weekenden van 3-4 en 10-11 september

WEBSITE

Bidprentjes

ONZE DIGITALE COLLECTIES (ZCBS)

De gegevens van de circa 53.700 bidprentjes die in ons bezit zijn, zijn in enige maanden geleden voor u toegankelijk gemaakt. Raadpleeg onze website, klik in de homepage op het witte blok met rode letters **'ONZE DIGITALE COLLECTIES (ZCBS)'** en u komt in onze collecties terecht. Kies dan het bestand 'bidprentjes' en u kunt aan de slag.

Zijn er vragen? Dan is er op onze inloop dinsdagmorgen altijd wel deskundigheid aanwezig. Ook demonstratie is mogelijk.

Ook bent u van harte welkom om geboortekaartjes dan wel bidprentjes, die u zelf niet meer wilt bewaren, in te leveren.

Bezoek regelmatig onze website
Het is bepaald de moeite waard om onze website regelmatig te bezoeken. Dan blijft u op de hoogte van de interessantste berichten over en van onze vereniging:
www.drijehornick.nl

De site is uitgebreid met een zgn. **LEDEN**-pagina. De informatie hier is exclusief voor leden. Om deze LEDEN-pagina in het menu te kunnen zien, dient u zich wel eerst aan te melden via INLOGGEN/REGISTREREN. U maakt daarmee een zgn. persoonlijk account aan met een door u te bepalen gebruikersnaam en wachtwoord. Heeft u vragen/opmerkingen of wilt u graag hulp, assistentie of tips krijgen over de steeds rijkere website, kom dan op dinsdagochtenden naar het Heemhuis.
Veel succes!

Verhalen
In augustus zijn de navolgende beschrijvingen toegevoegd aan de website:
- De Overheid en Nederwetten;
- Bijzondere gebeurtenissen en anekdotes uit Nederwetten;
- De pastores van Nederwetten.

U kunt ze vinden op de homepage onder de ONZE DORPEN.

OPROEPEN

Interessante verhalen over beroepen, families, gebouwen etc. , leuke anekdotes, verhaaltjes, video's, foto's, limericks , gedichten en liedjes.
We zijn zelf gestart met familieverhalen uit Nuenen-Gerwen-Nederwetten die te maken hebben met beroepen en bedrijven die generaties lang in de familie beleven.
Hebt u zelf ideeën, dan horen we dat graag van u.

Medewerkers gezocht bij de fototentoonstelling (zie pagina 13)
De fotowedstrijd Nuenen-Gerwen- Nederwetten heeft vele inzendingen opgeleverd die in de weekenden van 17/18 en 24/25 september in het Weefhuis worden geëxposeerd.
Voor ons schema van toezichthouders te kunnen completeren, zoeken we nog diverse personen om van 12 tot 17 uur toezicht te willen houden.
U kunt zich opgeven via: info@drijehornick.nl Gelieve datum(s) en tijdsduur waarop u beschikbaar bent vermelden.

Bij voorbaat hartelijke dank.

EVEN VOORSTELLEN
Deze maand wordt aan u voorgesteld:

BART VAN LIESHOUT

Door: Ruud Bovens

Deze maand kunnen we u ons jongste lid van de heemkundekring voorstellen: Bart van Lieshout.

Bart is de oudste van twee zonen uit het gezin en geboren in 1989. Vader is afkomstig uit Nuenen, van de Refeling waar de voorouders een boerderij hadden. Moeder is ook afkomstig uit Nuenen, maar haar ouders komen weer uit Tongelre (vader) en Venraij (moeder). Zij waren ondernemers.

Geboren in Gerwen aan de Van Kemenadelaan, volgt Bart ook in Gerwen de basisschool. Hij vertelt dat hij als kind al snel kon worden afgeleid omdat hij alles wel interessant vond, ook al was het geen lesmateriaal. Hij heeft nog steeds vele interesses. Omdat hij ook nogal een druk jongetje was, haalde hij op school niet de beste cijfers en was al gauw een leerling die de nodige aandacht eiste. Immers op school moet je opletten.

Opleidingen
Bij de overgang naar het vervolgonderwijs kreeg Bart het schooladvies VMBO te gaan volgen. Zijn CITO-toets gaf HAVO/VMBO aan. Hij had graag meteen naar de HAVO willen gaan, maar zijn schooladvies liet dat niet toe. Hij ging dan ook naar het Knippenberg-college in Helmond. Hij volgde daar de theoretische sector, gedurende vier jaar. Hij legt het accent op de vakken Natuurkunde, Techniek en Biologie.
Na het diploma behaald te hebben in Helmond start Bart aan het ROC Ter AA waar hij werktuigbouwkunde op MBO-niveau volgt. Ook heeft hij veel interesse in bouwkunde maar blijft toch bij de opleiding werktuigbouwkunde. Daarna gaat hij naar het opleidings-instituut Avans in Den Bosch. Deze opleiding duurt drie jaar die hij met vlag en wimpel afmaakt. Hij heeft dan zijn bachelor werktuigbouwkunde. Daarna doet Bart praktijkervaring op bij het Nuenense bedrijf BKL-Engineering vanaf zijn 16e tot ca. 26e jaar.

En tussendoor ook nog tijd voor hobby's
Omdat Bart van Lieshout veel interesses heeft, heeft hij dan ook de nodige hobby's. Naast veel lezen en studieprojecten uitvoeren, vindt hij ook tijd om te sporten. Vanaf zijn zesde jaar volgt hij judoles en behaalt de 1e zwarte band. Vanaf zijn 16e jaar beoefent hij ook de motorcross-sport.

Bart in Oirschot tijdens een race op 22 april 2010

Eerst reed hij een Yahama en later een Suzuki crossmotor. Op de foto Bart op zunne Suzuki!

Ook heeft hij vijf jaar stijldansen beoefend en cursus gevolgd. En ook aan het schaak-bord is Bart geen gemakkelijke tegenspeler. Hij houdt er immers van om veel na te denken.

Maar ook cultuur en historie hebben al vroeg zijn aandacht. Hij treedt in de voetsporen van zijn grootvader van moederszijde en wordt lid van een Gilde. Omdat Gerwen een eigen gilde heeft (Heilig-Kruisgilde) wordt Bart vanaf zijn 17e jaar lid van dit gilde. Na vele jaren oefenen wordt Bart vendelier. Elke dinsdagavond volgt hij nog steeds cursus om zich hier verder in te bekwamen. Zo heeft hij vijf jaar geleden deel genomen aan de Nederlandse Kampioenschappen voor vendelier, en werd daar negende. Geen slecht resultaat!

Bart als vendelier, met zijn voeten het vaandel 'zwaaien'.
Moeilijk? Of ……..

Nog moeilijker! Bart in actie op 1 hand en het vaandel zwaaien met de ene arm springen zodat hij met de andere arm het vaandel kan zwaaien.
Doe het hem maar na.

Verder met zijn opleiding
Na de driejarige Avans-opleiding gaat hij naar de Technische Universiteit in Eindhoven om zich verder te bekwamen in werktuigbouwkunde. Hij volgt daar de pre-master opleiding van één jaar. Hij schrijft zich daarna in bij Nyenrode waar hij de Internationaal Management opleiding volgt. Hij slaagt daarvoor in 2015 en mag zich dan Master of Science 'noemen'. Deze eerste master behaalt hij met zijn scriptie over open innovatie en organisatorische ambidexteriteit. Vrij vertaald: de studie die onderzoekt wanneer je moet overstappen op nieuwe technieken.

Aan het werk… of toch weer studeren?
Na deze opleidingen treedt Bart op zijn 26e levensjaar in dienst bij NAA Neways in Nuenen waar hij gedurende één jaar projectleider is. In 2016 stapt hij over naar ASML waar hij de groepsleidersfunctie in de mechanisatiesector vervult. Maar het studeren blijft lonken. Tijdens zijn werk bij ASML start hij in februari 2017 zijn tweede masteropleiding Strategie en Innovatie bij de Open Universiteit in Heerlen. Hij slaagt in 2018, en zo heeft hij zijn tweede Master of Science behaald. Dit jaar is hij gepromoveerd op zijn proefschrift Strategie en Innovatie en mag hij de doctorstitel voeren.

Bart met zijn bul, 30 mei 2022

Bij ASML is hij overigens gewoon zijn functie al die jaren blijven vervullen tijdens zijn studie. Voor zijn werkgever is hij ook naar Zuid-Korea (Samsung) en USA (Intel) geweest om bij technologiebedrijven ondersteuning te kunnen leveren.

Tussen alle bedrijven door schrijft hij ook nog wetenschappelijke artikelen. Hij heeft er nu twee op zijn naam staan welke zijn gepubliceerd, en nog vier artikelen bevinden zich in de reviewfase om te worden gepubliceerd. Hij heeft daar twee en half jaar zeer intensief aan gewerkt. Daarnaast werkt hij nog aan twee andere artikelen.

Om te voorkomen dat hij niet stil komt te zitten is hij nu onlangs aan de 4-jarige register-controllersopleiding bij Nyenrode begonnen.

Heemkundekring
Sinds vijf jaar is Bart ook lid van heemkundekring De Drijehornick en sinds ruim een jaar lid van de Werkgroep Archeologie en Monumenten (WAM). Hij is in aanraking gekomen met onze heemkundekring vanwege zijn onderzoek naar het verleden van het Heilig-Kruisgilde. Samen met ons lid Jos Thielemans was Bart woensdagavond vaste gast in het Heemhuis voor dit onderzoek.

Bart aan de slag met de metaaldetector in 2021

Politiek
Omdat Bart van mening is dat de politiek veel korter bij de burgers moet komen, heeft hij zich afgelopen voorjaar kandidaat gesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen voor het CDA. Hij heeft het zelfs tot lijsttrekker geschopt. Maar omdat het CDA maar 1 zetel heeft verworven, vond Bart het verstandiger om zijn zetel aan nummer twee op de lijst te geven, die al de nodige ervaring in de politiek heeft opgedaan.

Hoe verder?
Op mijn vraag hoe hij zijn toekomst ziet, vertelt hij het jammer te vinden dat zijn relatie gestrand is en hoopt op een nieuwe vaste relatie waar hij een toekomst mee kan opbouwen.

Hij hoopt in ieder geval in Gerwen te kunnen blijven wonen.

Dat laatste zou fijn zijn want dan kunnen we Bart nog lang in ons midden hebben bij de heemkundekring.

ONTVANGEN OBJECTEN EN DOCUMENTEN

Op 12-8-2022 ontvangen van **Jan van den Bogaert** (Het Puyven 72) een 8mm videoband met opnames van Nuenen (Hoe Nuenen leefde tot aan de WOII). De band is gemaakt door Antoon van der Linden (1927-2017). We hebben die inmiddels om laten zetten naar een DVD.

LIMERICK VAN GERARD DE LAAT

Schôpenboer

Óvver ne schôpenboer óp Vaâle
Vélt ’t volgende te verhâle
Toen ie nie kós slôpe
Télde’n ie z’n schôpe
Én kós ie z’n béd nie mèr hâle

U kunt deze limerick ook beluisteren door op deze link te klikken: https://drijehornick.nl/immaterieel-erfgoed/schopenboer/

NUENEN-GERWEN-NEDERWETTEN 200 JAAR

200 1821 - 2021 NUENEN GERWEN NEDERWETTEN

Zie ook de video, die Ben Rezelman voor de LON maakte over de expositie:
https://www.youtube.com/watch?v=7sA-njlzAIQ

Fotowedstrijd

De inzendingen voor de NGN200-fotowedstrijd zijn inmiddels beoordeeld door de jury. Zoals bekend is de fotowedstrijd georganiseerd door IVN Nuenen c.a. en heemkundekring De Drijehornick in het kader van het 200-jarig bestaan van onze gemeente.

Alle inzendingen zijn beoordeeld door de vakjury die bestaat uit:
John Geven, Marie Louise Nijsing en Robert-Jan Hoogerbrug.

Amateurfotografen konden tot 31 juli 2022 eigen foto's inzenden in drie verschillende categorieën (maximaal 2 foto's per categorie):
1. Natuur binnen de bebouwde kommen van Nuenen, Gerwen en Nederwetten
2. Historische monumenten in Nuenen, Gerwen en Nederwetten
3. Het getal 200 in het kader van Nuenen, Gerwen en Nederwetten

De jury nomineerde in elke categorie 15 foto's. Op 16 september wordt bekendgemaakt wie de winnaars zijn. Zij ontvangen naast een juryrapport een Centrum-cadeaubon van € 100 (1e prijs), € 50 (2e prijs) of € 25 (3e prijs). Er zijn dus drie prijzen per categorie. Alle 45 genomineerden ontvangen na de expositie de afdruk van hun eigen foto op aluminium.

De genomineerde foto's zullen in het derde en vierde weekend van september (17-18 en 24-25 september) tussen 12 en 17 uur geëxposeerd worden in 't Weefhuis in Nuenen.

Daantje en Dommel

Om ook onze jeugd meer te betrekken bij NGN200 heeft Carolien Tibboel, student van het SintLucas – de vakschool voor creatief talent – in Eindhoven, een project bedacht dat ze in samenwerking met de Stichting NGN200 gestalte geeft. Het heet Daantje en Dommel. De stripfiguren Daantje en haar hond Dommel beleven in dit stripboek drie verhalen uit het verleden van Nuenen, Gerwen en Nederwetten. Het boek is gemaakt voor kinderen van de basisschool. Naast dit boek hoort ook een bijpassend lesprogramma. Deze verhalen, werkmaterialen en alle verdere informatie is te vinden op de website NGN200.nl

Project 'Nuenens Blokje Om' dichter in beeld

De zomer is begonnen. Misschien hebt u veel zin om een mooie wandeling te maken door de natuur rond Nuenen, Gerwen en Nederwetten. In het kader van NGN200, Nuenen-Gerwen-Nederwetten 200 jaar één gemeente, organiseert ons lid Agnes Leijen **Nuenens Blokje Om dichter in Beeld**. Ze doet dat samen met Dichterscollectief Nuenen en kunstenares Marianne Schellekens.
Inmiddels zijn er wandelingen gehouden in en rond de Papenvoortse Heide, rond de buurtschap Stad van Gerwen, in en rond Nederwetten, door het Dommeldal en vorige maand in en rond Opwetten.

Er zijn nog wandelingen op de zondagen 18 september, 16 oktober, 20 november en 18 december.

Zie ook de website NGN200.nl voor meer informatie over Nuenens Blokje Om dichter in beeld.

Voorafgaand aan de wandelingen zijn routekaarten gratis af te halen bij Jumbo-Ton Grimberg.

GEZIEN IN ONS ARCHIEF

DEZE MAAND HEBBEN WE EEN OUDE ACTE UIT 1817 VAN DE GEMEENTE NEDERWETTEN EN ECKART VOOR U GETRANSCRIBEERD.

DOOR RUUD BOVENS MET MEDEWERKING VAN RINY VAN ROOIJ (WERKGROEP PALEOGRAFIE).

Actum, Actum, Actum

Reglement wegens vreemde inkomende huisgezinnen of dienstbodens enz.

Bekendmaking

Het Gemeente Bestuur van Nederwetten en Eckart gelezen hebbende het Besluit van Z.M. dato 16 January 1814 no. 19 en opgevolgde Besluiten waarvan het laatste in dato 9 April 1816 No. 2 door Zijn Excellentie den Heere Gouverneur dezer Provincie uitgevaardigd, voornamentlijk handeld over de verplichting die op de ingezetenen rust, in het behoorlijk aangeven van vreemdelingen, welke bij Logementhouders of herbergiers mogten vernachten, mitsgaders *(zie 1)* omtrent de huisgezinnen dienstboden en met een woord alle persoonen welke zich uit naburige of andere Plaatsen alhier met er woon mogte komen neder te zetten.

Gelet op de wet van den 26 January 1815 No. 58 waar bij aan de Plaatselijke Besturen de faculteit word gelaten om zoodanige gepaste boeten en straffen te Statueeren als naar gelang der overtredingen van Plaatselijke verordeningen zullen vereischt worden. Heeft goedgevonden en verstaan te moeten bepalen, zooals het goedvindt en verstaat te bepalen bij deze:

Art. 1

De Logement houders of herbergiers iemand meer dan voor eenen nacht verblijf of inwoning gevende, zullen aan het Secretariaat dezer gemeente moeten vertoonen een behoorlijke Paspoort voor reisigers en voor andere inkomende persoonen. –
1e Een Doopattest
2e Een bewijs dat door de ingenomen personen aan den wetten op de Nationale Militie is voldaan
3e Een bewijs van goed gedrag, enz.

Art. 2

De Eigenaars van Huisingen woningen enz. zullen niet vermogen hunnen Verhuurde huizen te laten betrekken alvorens de Nieuwe bewoners van buijtens deze gemeente komende mede aan het Secretariaat hebben verleend de vereischtens bij art. 1 omschreven.

Art. 3

Gene Ingezetenen die niet als Logementhouders of herbergiers gepatenteerd zijn, zullen vermogen nachtverblijf te geven, noch in hunne Lootsen Schuuren of Stallen iemand toe te laten onderwelks voorwendsel het ook zij, ten zij deze voorzien zijn van een Schriftelijke authorisatie het zij door een Burgemeester of Leden van den Raad afgegeven, welke zij verplicht zullen zijn te vertoonen op de Eerste aanvrage.

Art. 4

Iemand zich aan eenige der voornoemde artikelen Schuldig makende, zullen verbeuren telkens reize *(zie 2)* en, voor ieder Persoon Drie Guldens onverminderd de straffen en Penaliteiten *(zie 3)* die uit hoofde van Correctioneele omstandigheden daar uit mogte voortvloeien. –

Art. 5

De veldwachters en wachtdoende Burgers geassisteerd door een Lid van den Raad of Rotmeester,*(zie 4)* zijn met de uitvoering van het Besluit gechargeerd. –

Art. 6

Een Afschrift van dit Besluit zal ten geleide missive *(zie 5)* worden verzonden aan Hun Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten tot informatie en zal het zelve na dat zal zijn gepubliceerd en geaffigeerd, van uitvoerende Kragt Zijn.

Gedaan ten Raad huize van Nederwetten op heden den 9 Mei 1800 zeventien.
Namens het Gemeente Bestuur voornoemd (was getekend) Spoorenberg

Voor Eensluidend Afschrift
De Burgemeester van
Nederwetten en Eckart

SPOORENBERG

Toelichtingen
1) ***mitsgaders:*** *benevens*
2) ***telkens reize****: elke keer*
3) ***Penaliteit****: boete*
4) ***Rotmeester:*** *Leider van de wachtdoende burgers in een dorp, buurtschap of gehucht. De wachtdoende burgers waren de mannelijke gezinshoofden in zijn gebied.*
5) ***missive:*** *brief ter kennisgeving*

STILLE KRACHT OP DE ACHTERGROND

In onze nieuwe rubriek willen we u ook kennis laten maken met leden die op de achtergrond heel nuttige taken verrichten die er toe bijdragen dat de producten van onze heemkundekring u kunnen bereiken op welke wijze dan ook.

Deze maand Paul Kemper, is vormgever en verzorgt de lay-out van ons magazine Drijehornickels alsmede van de boeken die de heemkundekring uitgeeft.

Op de foto is Paul doende om van een aquarel (achter glas) van de langgevelboerderij aan het Park (nrs. 7 en 9) van Berthus Linders en Johanna Prinsen een foto te nemen voor het artikel over de banketbakkerij De Lauwerkrans (artikel verschijnt in Drijehornickels, editie van september).

Paul Kemper [foto: Ruud Bovens]

UIT ONZE BIBLIOTHEEK

Boek van de maand

Deze maand brengen de bibliothecarissen het volgende boek onder uw aandacht.

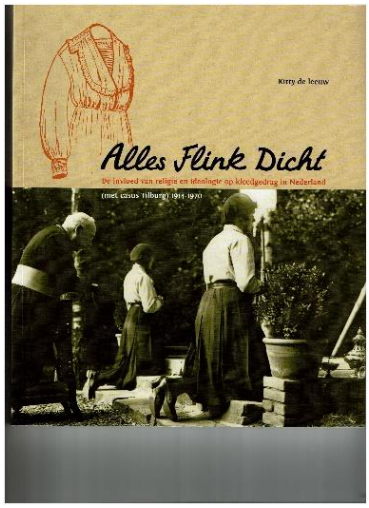

Alles Flink Dicht

Kitty de Leeuw

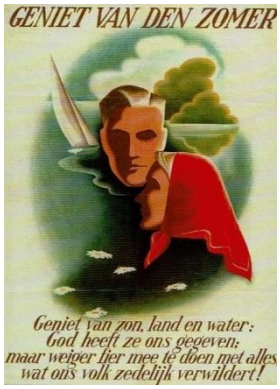

Alles Flink Dicht

De invloed van religie en ideologie op kleedgedrag in Nederland (met casus Tilburg) 1914-1970

Vandaag de dag zien de meeste Nederlanders hun kledingkeuze als een individuele daad waar kerken en politieke partijen zich niet mee dienen te bemoeien. Tot ongeveer vijftig jaar geleden was dat laatste echter helemaal niet ongewoon. De rooms-katholieke Kerk ontketende tussen 1914 en 1950 zelfs een heftig zedelijkheidsoffensief, waarvan kleding en uiterlijk van vooral vrouwen en meisjes een belangrijk speerpunt vormden. De Kerk was bang voor zedenbederf als gevolg van te blote en daarmee te verleidelijke kleding. Niet alleen het persoonlijk zielenheil liep daardoor gevaar, maar ook de juiste invulling van moederschap en gezinsleven, de pijlers waarop de Kerk steunde. De Kerk was huiverig voor de moderniteit waarvan de nieuwe kledingmodes een uiting waren.

Om de gelovigen tot het gewenste kleedgedrag te brengen werd een kledingbeleid uitgezet langs hiërarchische lijnen: vanaf de paus, via de bisschoppen naar de parochiegeestelijken en de op scholen en in andere rooms-katholieke instellingen werkzame religieuzen. Daarnaast werden zedelijkheidsverenigingen opgericht, met ronkende namen als Vrouwenadel en Voor Eer en Deugd. In de roomse pers kreeg het kledingvraagstuk ruim aandacht. Eén van de ferventste bestrijders van onzedelijke kleding was A.F. Diepen, de bisschop van 's-Hertogenbosch. Hij kreeg daarom in Tilburg op basis van zijn initialen de bijnaam Alles Flink Dicht, de titel van dit boek.

Het zorgvuldig opgebouwde beïnvloedingsapparaat bracht niet het gewenste resultaat. Gelovigen bleken hun eigen strategieën te hanteren in het spanningsveld tussen kerkelijke voorschriften en de verlokkingen van de moderniteit. Na Vaticanum II (1962-1965) liet de katholieke Kerk de kledingkeuze uiteindelijk over aan het persoonlijke geweten.

Om te bepalen of het kledingvraagstuk specifiek was voor de katholieke bevolkingsgroep of de algemene tijdgeest reflecteerde, worden in deze studie de katholieken vergeleken met andersdenkenden: protestanten, joden, socialisten en liberalen. Om het spanningsveld tussen leer en praktijk zo goed mogelijk in kaart te brengen speelt het tweede gedeelte op lokaal niveau, dat van de dominant katholieke stad Tilburg. Citaten uit interviews en tijdsdocumenten brengen de kledingdiscussies van weleer tot leven en maken inzichtelijk hoe mensen daarin keuzes maakten en strategieën bepaalden. Iedere geloofsdoctrine biedt enige speelruimte om de regels net even anders te interpreteren en praktiseren. In dit proces staan behoudende en veranderingsgezinde krachten tegenover elkaar en wordt de sociale en culturele werkelijkheid steeds opnieuw gecreëerd.

GEKIEKT

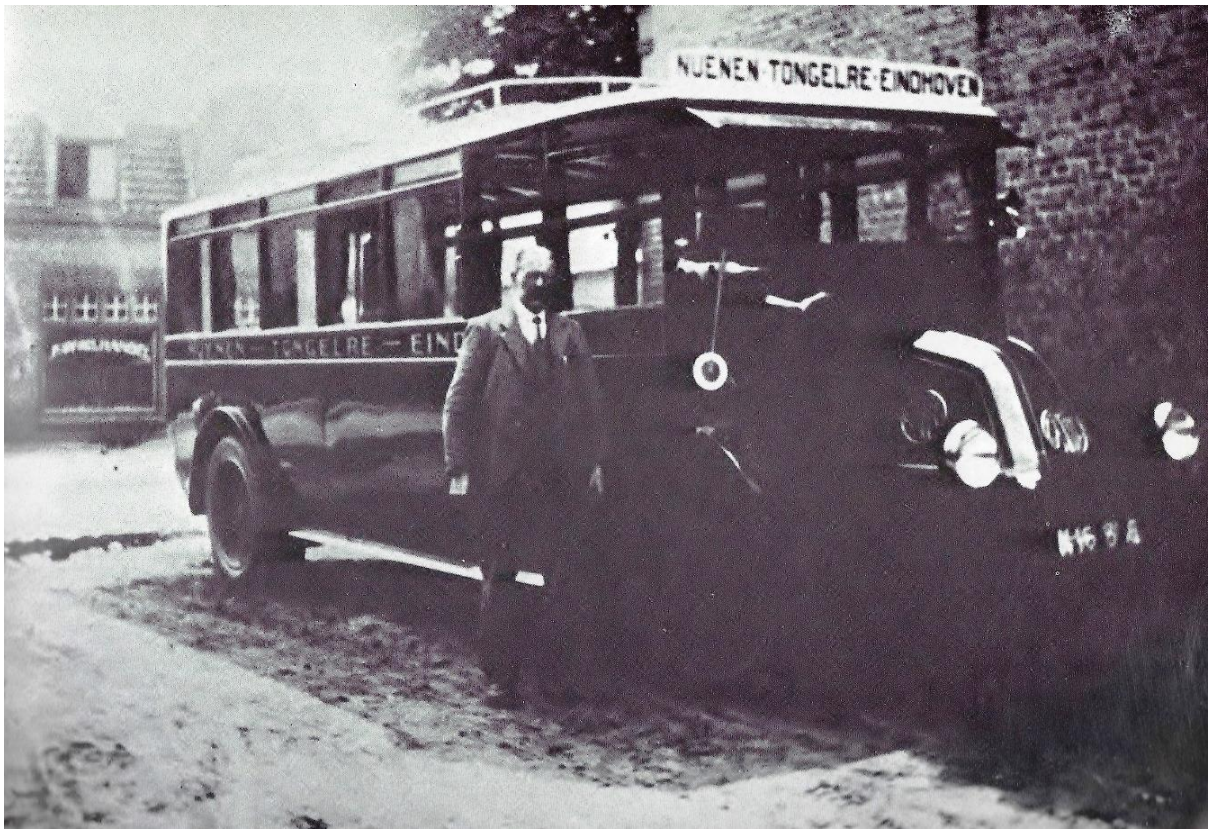

Een ondernemend persoon was Hannes van Lieshout. Aanvankelijk was hij boer, later verhuurde hij rijtuigen en nog later had hij een taxibedrijf. In 1921 kocht hij een Ford-bus en opende hiermee het openbaar vervoer op de lijn Nuenen-Tongelre- Eindhoven.
In de Provinciale Noordbrabantsche en 's-Hertogenbossche Courant van zaterdag 3 mei 1924 stond de volgende bekendmaking:
Ingevolge de wet op de openbare middelen van vervoer wordt bekend gemaakt: dat door J.A. van Lieshout, ondernemer, een geregelde autodienst van personenvervoer voor de volgende gemeenten zal worden geopend, route Nuenen-Eindhoven; route Nuenen-Soeterbeek-Eindhoven (loopt alleen Dinsdag); route Eindhoven-Nuenen-Lieshout-Aarle-Rixel-Helmond.
Tarief: Eindhoven-Helmond 50 cent
Tarief: Nuenen-Helmond 40 cent
Tarief: Lieshout-Helmond 30 cent
Tarief: Aarle-Rixel-Helmond 25 cent
De vervoermiddelen, waarmede het personenvervoer zal plaats hebben, bestaan uit twee vierwielige motorrijtuigen, ingericht ieder voor 18 personen.

De gemeente omschreef in haar keuringsrapport de bus als volgt: "De auto N 12291 is bestemd voor 20 personen, kleur rood en zwart, breed model, voorzien van een Ford-onderstel." De keurmeester was W. Th. van Keulen.
Een en ander is geschied mede onder druk van de toenmalige pastoor Van Vleuten, die bezwaren opperde tegen het feit, dat alle meisjes in die dagen per fiets en zelfs lopend naar Eindhoven moesten. "De hemel hangt boven het Nuenens kerkhof en de hel hangt boven de stad Eindhoven waar al het kwaad en 'licht' vandaan komt." De onderneming bleef rendabel, totdat de stadsdienst kwam.

Op de foto is Hannes te zien met zijn bus. Iedere ochtend, voor het vertrek, riep zijn vrouw "Hannes, goed foepen (claxonneren) op dun drei". De foto is gemaakt op de inrit van het nog bestaande huis Berg 9. Op de achtergrond is het woord "Rijwielhandel" nog leesbaar op de etalage van de zaak van Van Maasakkers. Dit pand is gesloopt in 1974 en nu is op deze plaats de moderne winkel "De Concurrent" van de gebroeders Scheepers gevestigd.

Uit: *Felix van Roy, Nuenen, in oude ansichten, deel 2*

WIST U DAT?

- Het fiscaal voor u aantrekkelijk is om een vijfjarig lijfrentecontract af te sluiten als lid van onze heemkundekring. U kunt dan het betaalde bedrag zonder fiscale drempel als gift op uw inkomen in mindering brengen. Denkt u er ook eens over na om culturele doelen, zoals de heemkundekring, in uw testament op te nemen?
- Het wel erg handig is om een verhuizing of ander e-mailadres dan wel ander telefoonnummer door te geven aan de secretaris van De Drijehornick, zodat wij u kunnen blijven bereiken. Indien u zelf geen e-mailadres heeft, kunt u dan het e-mail-adres van een van uw naasten, indien die geen bezwaar hebben, aan ons doorgeven zodat wij alle heemkundepost naar dat adres kunnen sturen.
- U aan de secretaris e-mailadressen kunt doorgeven van personen of instanties waar-van u denkt dat deze het leuk vinden om onze nieuwsbrief te ontvangen.

ONDERSTAANDE PERIODIEKEN EN ARTIKELEN ZIJN IN HET HEEMHUIS IN TE ZIEN

DOOR JAN CUNNEN

Tijdschriften die in augustus op het Heemhuis binnenkwamen.
Wij keken deze tijdschriften door en troffen de volgende interessante artikelen aan.

Erfgoed Magazine juli 2022
Speciaal nummer geweid aan Friesland/de friezen
De Atlantikwall in het Waddengebied maakt verborgen verhalen zichtbaar.
Enkele kilometers uit de Friese kust Liggen de beroemde kazematten van Kornwerder-zand op de Afsluitdijk. Het is een van de weinige plekken in Europa waar de Duitse Blitzkrieg vastliep in de meidagen van 1940. Slechts 225 Nederlandse soldaten wisten in totaal zo'n 17.000 Duitsers tegen te houden.
Een toren voor Botsward
Het Stadhuiscomplex van Bolsward noemt men ook wel de Rembrandt onder de Neder-landse stadhuizen. De ontwerp-opgave voor de restauratie en uitbreiding van dit complex was dus altijd al uitdagend, maar de markante toren bleek tijdens het proces wel heel bijzonder.

De Koerier juni 2022
Heemkunde ontmoet immaterieel Erfgoed
Speerpunt van Brabants Heem dit jaar is immaterieel erfgoed, de tradities en rituelen die van generatie op generatie worden doorgegeven. Omdat zowel heemkundekringen als immaterieel erfgoedgemeenschappen zich bezig houden met lokaal erfgoed heeft Brabants Heem in september een netwerkdag georganiseerd. Wat heemkunde en immaterieel erfgoed met elkaar gemeen hebben, is dat ze allebei gedragen worden door vrijwilligers die zich er met hart en ziel voor inzetten.
Deze netwerkdag kan de aanzet geven voor een structurele samenwerking.

Weinig nieuwe Brabantse rijksmonumenten
Tussen 1996 en 2006 verdubbelde het aantal rijksmonumenten in Noord-Brabant van ongeveer 3000 tot bijna 6000. Na deze spectaculaire groei schommelt het al een jaar of vijftien tussen de 5800 en 5900 of iets daarboven. Begin dit jaar stond de teller op 5930. Dat leert ons het rijksmonumentenregister van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). In totaal telt Nederland bijna 62.000 rijksmonumenten.
Kijkend naar hoe die over de twaalf provincies van ons land verspreid zijn, zien we dat Brabant als stabiele subtopper (tussen Gelderland en Utrecht in) de vierde plaats bezet. Koploper is Noord Holland met ruim 14.000 rijksmonumenten waarvan meer dan de helft in Amsterdam. Op afstand volgt Zuid Holland dat nét niet aan de 9000 komt. Hekkensluiters van de lijst zijn Drenthe met een dikke 1200 en (begrijpelijkerwijs) Flevoland met slechts zo'n 80 rijksmonumenten.

U kunt dit allemaal thuis lezen, ga naar: https://www.brabantsheem.nl/site/wp-content/uploads/2022/06/De-Koerier-Nr93.pdf

Gemerts Heem De Koerier maart 2022
1660 Gemert
De Vrije rijksheerlijkheid Gemert staat sinds 1657 formeel onder gezag van de plaatsvervangend stadhouder Ambrosius van Virmundt. Na de vrede van Münster heeft de Republiek der Nederlanden de soevereine commanderij bezet en de katholieke kerken gesloten.
Vroedvrouwen uit de 1 7de, 1 8de en 1 9de eeuw
Gemert is in verwachting van een vroedvrouwenbuurt. In het Eindhovens Dagblad werd aan dat nieuwtje uit Gemerts Heem een hele pagina gewijd. De aandacht ging daarbij naar vrouwelijke verloskundigen uit de twintigste eeuw. Hier is het vervolg over in Gemert werkzame vroedvrouwen uit vroeger eeuwen.

Heemkundekring Deye van best 3e kwartaal
Het lof is langer dan de léste mis
Het is niet de eerste keer dat we een gezegde uit het rijke Roomse leven in deze rubriek onder de loep nemen. Voor een goed begrip van bovenstaand gezegde moet men weten dat met de 'leste mis' de zondagse hoogmis bedoeld wordt. Dat was altijd een gezongen mis en duurde daarom langer dan de gewone 'gelezen' missen. Het lof was een dienst op zondagmiddag met enkele gezangen en met als hoofdbestanddeel een preek. Kortom een vrij korte dienst.
Werd met bovenstaande dan bedoeld dat het lof langer had geduurd dan een hoogmis en er dus wel een ellenlange preek was geweest?
Helemaal niet. Dit gezegde gaat over vrouwenkleren. jawel. En er werd mee bedoeld dat de onderrok van een dame vanonder de bovenrok uit piepte. Dat gaf natuurlijk geen pas en een dergelijke scabreuze toestand vergde een apart gezegde. Niet dat er dan doorgaans veel te zien was. want toen dit gezegde ontstond zou het nog vele decennia duren tot we bij de minirok aankwamen.
Maar ook mooie verhalen over:
- Weinig van de Beste Boter kam kwam uit Best
- Het verschil tussen man en vrouw
- Als oude stenen konden spreken
- Mooi verhaal over een oude boerderij

Heemkronijk Geldrop juni 2022
Uitgebreid verhaal over:
De oorsprong van de firma Gebr. A&M van Agt
Ja hoe ontstond die grote textielindustrie bij onze buren, toch wel goed om dit eens te lezen.

ACTIVITEITEN VAN DERDEN

Erfgoed Brabant

Meld je aan voor de Erfgoedcolleges 2022!
In het najaar organiseert Erfgoed Brabant vier erfgoedcolleges met als rode draad '*de Tweede Wereldoorlog in Noord-Brabant'.* Met deze reeks colleges sluiten we aan bij het programma *Brabant Remembers* waarin persoonlijke verhalen over de Tweede Wereldoorlog in Brabant worden verteld. De erfgoedcolleges worden gemodereerd door Liesbeth Hoeven. Liesbeth is gepromoveerd op de verhaal- en herinneringscultuur na de Tweede Wereldoorlog. Als zelfstandig ondernemer adviseert zij organisaties op het gebied van cultuur en erfgoed.

Praktische informatie:

Data 22 september, 29 september, 6 oktober en 20 oktober

Locatie **22 september**: Willem Twee Poppodium, Boschdijkstraat 100, Den Bosch

Locatie **29 september, 6 oktober en 20 oktober**: Willem Twee Toonzaal, Prins Bernhardstraat 4, Den Bosch

Tijdstip: 15.00-17.00 uur; inloop vanaf 14.30 uur

Kosten: €15,- per college; €45,- voor de hele reeks

Aanmelden: via info@erfgoedbrabant.nl o.v.v. titel college en adresgegevens.

Uitnodiging van heemkundekring H.N. Ouwerling

De Heemkundekring H.N. Ouwerling nodigt u uit voor de opening van de tentoonstelling

Pottenbakkers en keramiek

De opening is op 11 september 2022 om 14.30 uur De tentoonstelling loopt t/m 8 januari 2023.

Het Heemhuis is iedere tweede en vierde zondag van de maand van 14.00 tot 17.00 uur en iedere dinsdag van 19.00 tot 21.00 uur geopend. Heemkundekring H.N. Ouwerling Stationsstraat 73 5751 HC Deurne E-mail: info@heemkundekringdeurne.nl www.heemkundekringdeurne.nl

50 jaar 't Hool
1970-2020

Velen van u zullen winkelcentrum Woensel van de architecten Van den Broek en Bakema kennen. Aangrenzend ligt de zgn. Luxemburgse wijk 't Hool. Die bestaat 50 jaar en daarom wordt er een tentoonstelling georganiseerd.

POP UP TENTOONSTELLING

Wat	maquettes 1:20 van alle types woningen, tekeningen, documenten en foto's.
voor Wie	Iedereen met interesse in de eigen leefomgeving, geïnteresseerden in architectuur, stedenbouw en erfgoed
Waar	vm. winkel van Zeeman: Winkelcentrum Woensel 328-332
Wanneer	vrijdag- en zaterdagmiddagen van 13.30 tot 16.30 uur in de periode 12 augustus tot en met 11 september (en wellicht vaker, als er meer vrijwilligers zijn)

Informatie **janvelleko@gmail.com of 06-539 39 101**

DE DRIJEHORNICK HEEMKUNDEKRING NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

TROTS OP EENEIND!

wandelroute met 24 panelen

juli-augustus-september 2022

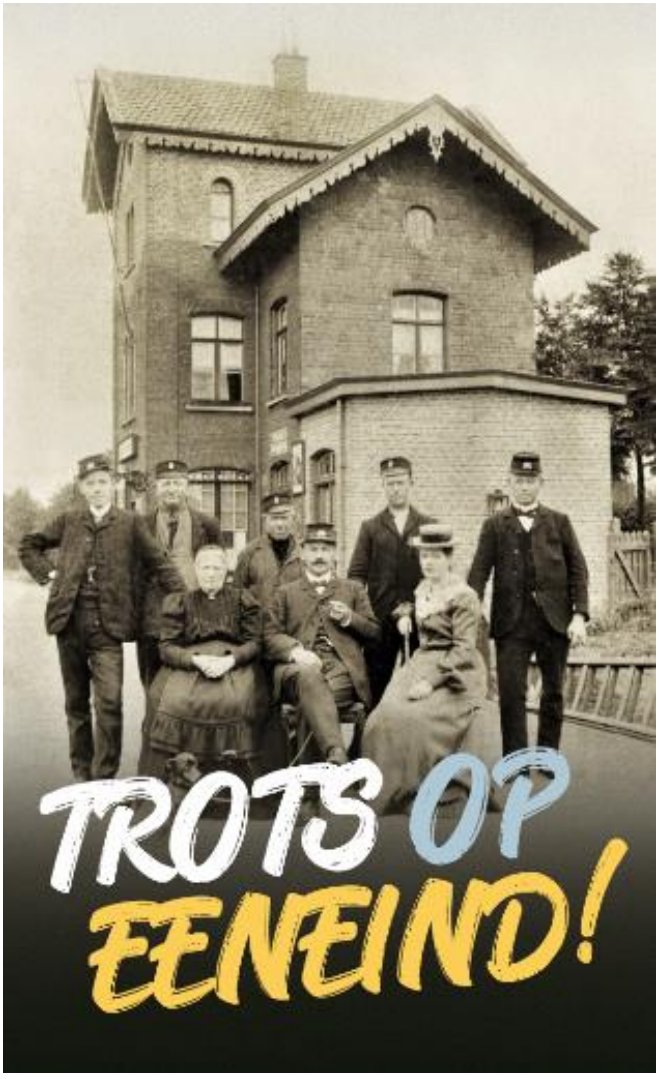

Eeneind barst van de mooie verhalen en de historische gebeurtenissen. Zo was er een station, een postkantoor, meerdere winkeltjes, café' s en zelfs een eigen pompstation. De meesten zijn inmiddels al lang weer verdwenen maar als je iets beter kijkt, dan zie je dat er minder is veranderd dan op het eerste gezicht lijkt. Dat zit hem niet in de stenen, maar vooral in de mensen en de tradities. Showkorps O&V, Het Gilde, Ezeltjesdag, de Cultuurdag en het sinterklaasfeest zijn enkele van de vele mooie clubs en activiteiten die nog elk jaar te bewonderen zijn op het Eeneind. Sommige al meer dan 100 jaar en dat is best bijzonder in een tijd waarin alles steeds sneller en vluchtiger lijkt te gaan.

Deze wandelroute van 24 panelen geeft een mooi beeld van Eeneind door de jaren heen. Met herinneringen van families die er al generaties lang wonen en verhalen van de nieuwkomers. We hopen mensen te inspireren en met andere ogen naar het Eeneind te laten kijken. Want Eeneind is een buurtschap waar je met recht trots op kunt zijn!

Je kunt een foto maken van de plattegrond of een flyer ophalen bij een van de vier minibiebs die Eeneind rijk is.

Veel wandelplezier!
De wandelroute kan willekeurig gelopen worden en bestaat uit 16 historische panelen en 8 mini-interviews met bewoners van het Eeneind.

Bij een groot aantal panelen is een QR code toegevoegd met extra beeldmateriaal. U kunt deze met uw telefoon scannen.

DE DRIJEHORNICK
HEEMKUNDEKRING
NUENEN - GERWEN - NEDERWETTEN

EN TOT SLOT....

Ons mooie Heemhuis waar u dinsdagochtend kunt binnenlopen en op woensdagavond na afspraak uw historische studie kunt verrichten.
Uiteraard zijn (klein-) kinderen ook welkom voor werkstukmateriaal.